

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

ANTRINĖ PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO
IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 1, 2, 5, 9, 10, 25, 60, 61¹, 63, 65 IR 65¹
STRAIPSNIŲ IR ŠEŠTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO, ĮSTATYMO
PAPILDYMO 61² STRAIPSNIU IR SEPTINTOJO SKIRSNIO PRIPAŽINIMO
NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO (toliau – KASOKTĮ),
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĖS KRAŠTO
APSAUGOS TARNYBOS STATUTO PATVIRTINIMO IR ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMO
NR. IX-1669 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS NACIONALINIO SAUGUMO PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. VIII-49
PRIEDĖLIO 15 SKYRIAUS PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
TARPTAUTINIŲ OPERACIJŲ, PRATYBŲ IR KITŲ KARINIO BENDRADARBIAVIMO
RENGINIŲ ĮSTATYMO NR. I-555 1 IR 4 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO POLICIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-911 6 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ DELEGAVIMO Į
TARPTAUTINES IR EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJAS AR UŽSIENIO VALSTYBIŲ
INSTITUCIJAS ĮSTATYMO NR. X-1262 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ, SLAPTA BENDRADARBIAVUSIŲ SU BUVUSIOS
SSRS SPECIALIOSIOMIS TARNYBOMIS, REGISTRACIJOS, PRISIPAŽINIMO,
ĮSKAITOS IR PRISIPAŽINUSIŲJŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1436 9
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PRINCIPINĖS
KARIUOMENĖS STRUKTŪROS 2019 METAIS, PLANUOJAMOS PRINCIPINĖS
KARIUOMENĖS STRUKTŪROS 2024 METAIS NUSTATYMO, KARIŲ, CIVILINĘ
KRAŠTO APSAUGOS TARNYBĄ ATLIEKANČIŲ STATUTINIŲ VALSTYBĖS
TARNAUTOJŲ IR KARIUOMENĖS DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO
SUTARTIS IR GAUNANČIŲ DARBO UŽMOKESTĮ IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO IR
VALSTYBĖS PINIGŲ FONDŲ (IŠSKYRUS DARBUOTOJUS, GAUNANČIUS DARBO
UŽMOKESTĮ IŠ EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINĖS, KITOS EUROPOS
SĄJUNGOS FINANSINĖS PARAMOS IR TARPTAUTINĖS FINANSINĖS PARAMOS
LĖŠŲ (IŠSKYRUS TECHININĖS PARAMOS LĖŠAS), RIBINIO SKAIČIAUS 2019 M. IR
2024 M. PATVIRTINIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1210 PAKEITIMO ĮSTATYMO (toliau –
Principinės kariuomenės struktūros įstatymas),
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1370 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1622 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PAKEITIMO ĮSTATYMO
NR. XIII-1381 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(toliau kartu - Projektai)
(TAP-18-1615(2), TAIS Nr.18-10261(3))**

2018-10-30 Nr. NV-2875

Vilnius

Projektų rengėjas. Krašto apsaugos ministerija.

Projektų tikslas. Atsisakyti civilinės krašto apsaugos tarnybos, numatyti galimybę krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojams, žvalgybos pareigūnams, tarnaujantiems pagal žvalgybos

pareigūno tarnybos sutartis, ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, dalyvauti tarptautinėse operacijose, detaliau reglamentuoti Krašto apsaugos ministerijos valdymo struktūros ypatumus.

Dabartinė situacija.

- **Poreikis atsisakyti civilinės krašto apsaugos tarnybos.** Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo įsigaliojančio 2019 m. sausio 1 d. nuostatos reikalauja peržiūrėti valstybės tarnautojų pareigybes. Šiuo metu statutinių valstybės tarnautojų, atliekančių civilinę krašto apsaugos tarnybą pagal civilinės krašto apsaugos tarnybos sutartis užimamos pareigos nesusijusios su civiliniai krašto apsaugos tarnybai būdingais ypatumais, jų vykdomos funkcijos nereikalauja statutinių santykių ir pagal pobūdį priskirtinos valstybės tarnautojų ir darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartis pareigybėms.

- **Civilinio komponento poreikis tarptautinėse operacijose.** 2004 m. Lietuvos Respublikos atžvilgiu įsigaliojęs NATO šalių susitarimas dėl karinių pajėgų statuso numato dviejų kategorijų subjektus – karinių pajėgų ir civilių komponento narius. Civilių komponento narių dalyvavimas tarptautinėse operacijose pratybose ir kituose renginiuose yra įprasta praktika – šie asmenys kaip ekspertai pasitelkiami NATO, ES, ar Jungtinių Tautų Organizacijos vykdomose operacijose (pvz. logistikos, informacinių technologijų, žvalgybos specialistai, teisininkai ir pan.). Šiuo metu Lietuvos įstatymai numato galimybę dalyvauti tarptautinėse operacijose tik vienai kategorijai civilių asmenų – statutiniams krašto apsaugos sistemos tarnautojams. Kadangi siūloma atsisakyti civilinės krašto apsaugos tarnybos, atsiranda poreikis kitiems krašto apsaugos sistemos tarnautojams ar darbuotojams dalyvauti tarptautinėse operacijose.

- **Vyriausybės posėdžio protokolinio pavedimo įgyvendinimas.** Šiuo metu karių tarnybos sąlygos reglamentuotos įstatymo lygmeniu (kaip Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje ne kartą pažymėta), o civilinės krašto apsaugos tarnautojų tarnybos tarptautinėse operacijose sąlygos nustatytos poįstatyminiais aktais. Vyriausybė 2018 m. rugsėjo 4 d. posėdyje pavedė Krašto apsaugos ministerijai artimiausiu metu pateikti Vyriausybei reikiamus įstatymų pakeitimo projektus dėl žvalgybos pareigūnų ir valstybės tarnautojų tarnybos tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose, tarptautinėse operacijose ir pasirengimo joms sąlygų, mokamų kompensacijų, išmokų ir jų dydžių perkėlimo į įstatymo lygmenį.

Projektų esmė. Teisinis reguliavimas nėra keičiamas iš esmės, siūloma tikslinti Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymą ir siekiant suderinti įstatymų nuostatas kartu teikiama dar 10 įstatymų pakeitimo projektų. Siūloma:

- atsisakyti civilinės krašto apsaugos tarnybos. Pripažinti netekusiu galios Civilinės krašto apsaugos tarnybos statuto patvirtinimo ir įgyvendinimo įstatymą. Tokiu būdu Projektais siūlomų keisti įstatymų nuostatos būtų suderintos su Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatomis t. y. civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekančių statutinių valstybės tarnautojų vykdomos ūkinio ar techninio pobūdžio funkcijos būtų priskirtos darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartis pareigybėms;
- nustatyti civilinį komponentą turintį teisę dalyvauti tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose (Projektuose sąvoka „civiliniai krašto apsaugos sistemos tarnautojai keičiama į sąvoką „krašto apsaugos sistemos tarnautojai, žvalgybos pareigūnai, tarnaujantys pagal žvalgybos pareigūno tarnybos sutartis, ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis“);

- nustatyti KASOKTĮ projekte krašto apsaugos sistemos tarnautojų, žvalgybos pareigūnų, tarnaujančių pagal žvalgybos pareigūno tarnybos sutartis, ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybos tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose, tarptautinėse operacijose ir pasirengimo joms sąlygas, mokamas kompensacijas, išmokas ir jų dydžius;
- numatyti galimybę darbuotojus dirbančius pagal darbo sutartis, paieškos ir gelbėjimo rajone atliekančius žmonių paieškos ir gelbėjimo, ar teršimo incidentų likvidavimo darbus, aprūpinti maistu. Ši valstybės garantija buvo taikoma statutiniams krašto apsaugos sistemos tarnautojams atliekantiems tuos pačius darbus;
- nustatyti krašto apsaugos sistemos civilinių statutinių valstybės tarnautojų priėmimo į valstybės tarnautojų ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigas krašto apsaugos institucijose sąlygas ir pareiginės algos apskaičiavimo tvarką;
- nustatyti Krašto apsaugos ministerijos valdymo ir valdymo struktūros ypatumus numatančius galimybę ministerijoje steigti departamentus vienuarūšėms funkcijoms, susijusioms su krašto apsaugos sistemos uždavinių įgyvendinimu, atlikti;

Derinimas. Projektai suderinti su Finansų, Teisingumo, Užsienio reikalų ir Vidaus reikalų ministerijomis.

Klausimas 2018 m. spalio 23 d. svarstytas Tarpinstituciniame pasitarime, kuriame pasiūlyta Projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, Krašto apsaugos ministerijai suderinus ginčytinas nuostatas dėl Krašto apsaugos ministerijos valdymo struktūros ypatumų su Vidaus reikalų ministerija ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe. Teikiami patikslinti projektai. Su Vidaus reikalų ministerija papildomai darbo tvarka derintas klausimas dėl Projektuose siūlomų Krašto apsaugos ministerijos valdymo struktūros ypatumų. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų neturi.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektai vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėjas

Valdas Kiveris

